

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Temat: Wartości - po co nam w życiu?

Spotkanie III

dr Milena Gojny-Zbierowska
Wydział Zarządzania

Organizatorzy

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Data: 08.04.2024 r.

Perspektywa

Moja perspektywa:

- Naukowca w dyscyplinie zarządzania
- Psychologa
- Mamy trójki dzieci

Dwie główne teorie, dwa nazwiska-
Rokeach, Seligman

Wartości/System wartości

Wartości - wszystko co uchodzi za ważne i cenne dla jednostki i społeczeństwa i jest godne pożądanía

System wartości - to zespół wartości uporządkowany według stopnia ważności. Do ujawnienia hierarchii wartości dochodzi najczęściej w sytuacji konfliktowej, gdy konieczny jest wybór i rezygnacja z danych wartości

Typy wartości I

Wartości autoteliczne – autonomiczne, naczelne, centralne, zajmujące najważniejsze miejsce w hierarchii wartości, realizacja tych wartości jest dobrem samym w sobie

Wartości instrumentalne – podrzędne, o niższym znaczeniu, są elementem pomocniczym w osiągnięciu wartości najwyższych (autotelicznych) mają one charakter wykonawczy, służą w wykonywaniu celów wyższych

Typy wartości II

- Wartości allocentryczne – ułożone na zewnątrz *Ja*
- Wartości egocentryczne – *Ja* w centrum uwagi
- Wartości deklarowane
- Wartości realizowane

Klasyfikacja wartości wg R. Jedlińskiego I

TRANSCENDENTNE - <Bóg , wiara, zbawienie>

UNIWERSALNE - <dobro, prawda>

ESTETYCZNE <przeżywanie dobra i piękna>

POZNAWCZE <wiedza, mądrość, refleksyjność>

SPOŁECZNE <demokracja, patriotyzm, praworządność, solidarność, tolerancja, rodzina>

Klasyfikacja wartości wg R. Jedlińskiego II

MORALNE <bohaterstwo, godność, honor, miłość, przyjaźń, odpowiedzialność, sprawiedliwość, skromność, szczerłość, uczciwość, wierność>

WITALNE <siła, zdrowie, życie>

PRAGMATYCZNE <praca, spryt, talent>

PRESTIŻOWE <kariera, sława, władza, pieniądze>

HEDONISTYCZNE <radość, przyjemność, zabawa>

Klasyfikacja Rokeach'a

Wartości ostateczne, autoteliczne

1. Wygoda życia
2. Życie ekscytujące
3. Poczucie dokonania, osiągnięcia
4. Pokój na świecie
5. Piękno świata
6. Równość
7. Rodzina- bezpieczeństwo, trwałość, solidność rodziny
8. Szczęście
9. Wolność
10. Harmonia wewnętrzna
11. Dojrzała miłość
12. Bezpieczeństwo narodowe
13. Przyjemność
14. Zbawienie
15. Poczucie własnej godności, wartości
16. Uznanie społeczne, pozycja społeczna
17. Prawdziwa przyjaźń
18. Mądrość

Klasyfikacja Rokeach'a

Wartości instrumentalne

1. Ambitny
2. Szerokie horyzonty intelektualne
3. Zdolny
4. Wesoły
5. Czysty
6. Dzielny, odważny
7. Wyrozumiały
8. Pomocny
9. Uczciwy
10. Obdarzony wyobraźnią
11. Niezależny
12. Inteligentny
13. Logiczny
14. Kochający
15. Posłuszny
16. Uprzejmy
17. Odpowiedzialny
18. Opanowany

Badania Rokeach'a

- Im bardziej stabilny jest system wartości ostatecznych, tym bardziej stabilny jest system wartości instrumentalnych
- Systemy wartości u kobiet są bardziej stabilne niż u mężczyzn
- Bardziej stabilne systemy wartości mają osoby preferujące aktywność intelektualną niż osoby przejawiające aktywność społeczną

Wpływ wartości na szczęście

- Poznać siebie i żyć w zgodzie z tym jakim się jest- droga do szczęścia i rozkwitania
Arystoteles
- Psychologia pozytywna- thriving, flourishing (Martin Seligman)
- Poznanie swoich wartości i swoich zasobów

**„Happiness is not
in money, but in
shopping”**

*Czy wartości
promowane we
współczesnym
Świecie nas
uszczęśliwiają?
Czy pomogą być
szczęśliwym
naszym dzieciom?*

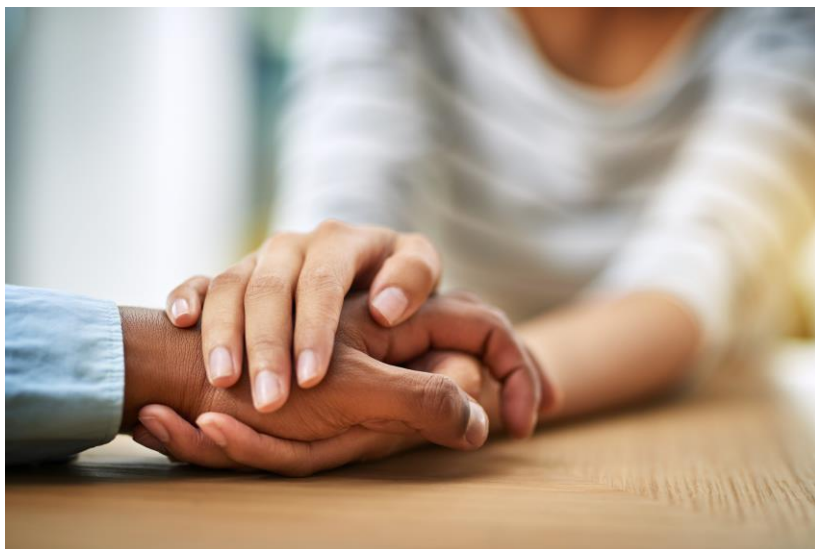
„Ludzie są używani,
a rzeczy kochane”

Wartości wyniesione
z domu przez nasze
dzieci to nie te, o
których mówimy, że
są ważne, a te, które
dziecko widzi, że
realizujemy

Cnoty, siły charakteru, siły sygnaturowe

Cnoty to kluczowe charakterystyki podkreślane przez religię i filozofów: **mądrość, dzielność, człowieczeństwo, godziwość, wstrzemięźliwość, transcendencja** – są uniwersalne i głęboko zakorzenione w naturze ludzkiej

Siły charakteru są psychologicznymi składnikami – procesami i mechanizmami, które określają cnoty. Są sposobami uzewnętrzniania cnót. **Siły sygnaturowe** to te, które każdy z nas posiada na najwyższym poziomie

Mądrość i wiedza

Siły kognitywne – przyswajanie wiedzy

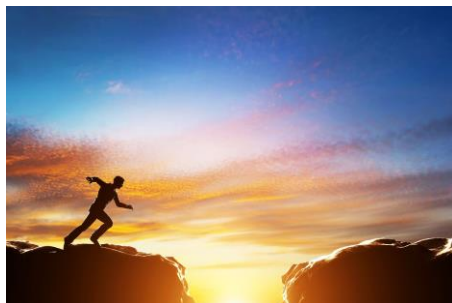
Godziwość

Siły cywilne – życie w zespole i otoczeniu

Męstwo

Siły emocjonalne – dążenie do celu mimo przeciwności

Wstrzemięźliwość

Siły chroniące przed nadmiarem

Człowieczeństwo

Siły interpersonalne – relacje z innymi

Transcendencja

Łączność z Bogiem, światem, poczucie znaczenia

Wiedza i
mądrość

Kreatywność

Ciekawość

Osąd i
otwartość
umysłu

Pasja
poznawania

Perspektywa

Męstwo

Odwaga

Wytrwałość

Uczciwość

Werwa

Człowieczeństwo

Miłość

Życzliwość

Inteligencja
społeczna

Godziwość

Praca
zespołowa

Sprawiedliwość

Przywództwo

Wstrzemięźliwość

Przebaczenie
i miłosierdzie

Skromność i
pokora

Roztropność

Samo-
regulacja

Transcendencja

Docenianie
piękna i
doskonałości

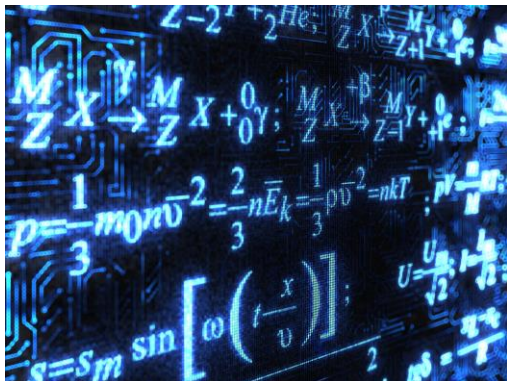
Wdzięczność

Nadzieja

Humor

Duchowość

Mądrość i wiedza
Siły kognitywne
– przyswajanie wiedzy

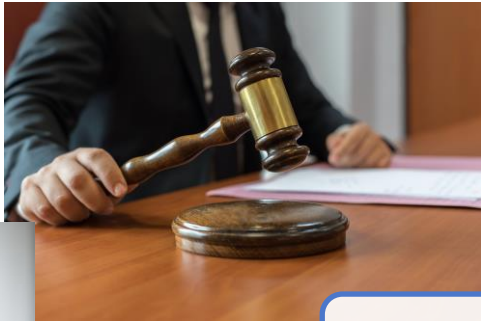
Ciekawość

Perspektywa

Kreatywność

Pasja poznawania

Osąd i otwartość umysłu

Odwaga,
dzielność

Męstwo
Siły
emocjonalne –
dążenie do celu
mimo
przeciwności

Uczciwość,
autentyczność

Wytrwałość

Werwa,
entuzjazm

Miłość

Życzliwość

Człowieczeństwo

Siły interpersonalne
– relacje z innymi

Inteligencja
społeczna

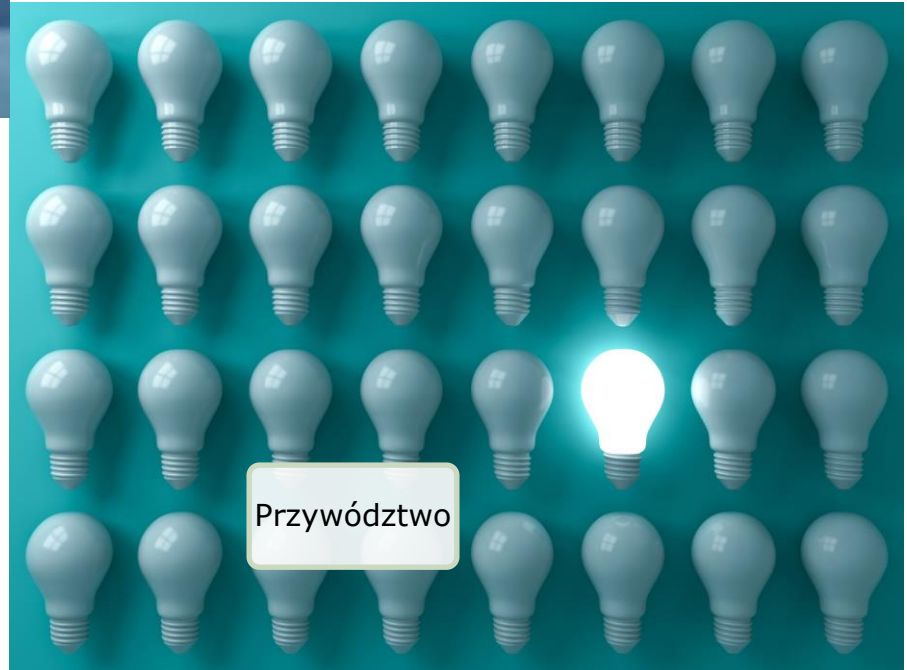
Sprawiedliwość,
bezstronność

Godziwość,
sprawiedli-
wość
Siły cywilne –
życie w
zespole i
otoczeniu

Praca
zespołowa

Przywódstwo

Przebaczenie i
miłosierdzie,
wielkoduszność

Skromność i
pokora

Wstrzemięźliwość

Siły chroniące przed
nadmiarem

Roztropność,
rozwaga

Samoregulacja,
samokontrola

Docenianie
piękną i
doskonałości

Wdzięczność

Humor

Nadzieja

Duchowość

Transcendencja

Łączność z
Bogiem, światem,
poczucie znaczenia

Cnoty, siły charakteru, siły sygnaturowe

Wykorzystywanie sił sygnaturowych prowadzi do odczuwania szczęścia, pozytywnych emocji, znaczenia, osiągnięć i lepszych relacji z innymi ludźmi.

A także:

- Poczucia autentyczności
- Szybkiego i ciągłego uczenia się
- Tworzenia osobistych projektów wokół siły sygnaturowej
- Poszukiwania nowych sposobów zastosowania siły sygnaturowej
- Energii
- Ekscytacji
- Radości, werwy i entuzjazmu

Zawód a szczęście

Najszczęśliwsze zawody

1. Ksiądz
2. Strażak
3. Fizjoterapeuta
4. Pisarz
5. Nauczyciel edukacji specjalnej
6. Nauczyciel
7. Artysta
8. Psycholog
9. Sprzedawca usług finansowych
10. Inżynier operacyjny

Najnieszczęśliwsze zawody

1. Dyrektor IT
2. Dyrektor sprzedaży i marketingu
3. Menedżer produktu
4. Senior Web Developer
5. Specjalista technik
6. Technik elektronik
7. Pracownik pomocy prawnej
8. Analityk wsparcia technicznego
9. Operator CNC
10. Menedżer marketingu

Misja: rozpoznać wartości i siły sygnaturowe naszych dzieci

- Wychowujemy dzieci zgodnie z prognozami dotyczącymi rynku pracy czy zgodnie z ich siłami sygnaturowymi?
- Czy zależy nam, żeby nasze dzieci były szczęśliwe czy żeby odniosły sukces zawodowy?
- Jak rozpoznać talenty naszych dzieci?
- Jaka jest w tym rola szkoły i systemu oceniania, a jaka nasza?

Dziękuję za uwagę
Milena Gojny-Zbierowska
milena.gojny@ue.Katowice.pl